

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2066/2020
18.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милунка Арсић, адвокат из ..., против туженог „Ацвариг“ д.о.о. Косјерић, чији је пуномоћник Снежана Кнежевић Радовановић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизијама тужиоца и туженог, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 277/19 од 26.11.2019. године, у седници одржаној 18.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 277/19 од 26.11.2019. године, у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 277/19 од 26.11.2019. године, у ставу другом изреке, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Пожеги П1 430/18 од 26.10.2018. године у ставу другом, трећем и четвртом изреке, као и допунско решење о трошковима П1 430/18 од 01.03.2019. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара, у року од 15 дана од дана достављања пресуде, док се захтев тужиоца за накнаду ревизијских трошкова **ОДБИЈА**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожеги П1 430/18 од 26.10.2018. године, ставом првим изреке, одбачена је као неблаговремена тужба тужиоца у делу којим је тражио да се поништи решење директора туженог о отказу уговора о раду тужиоцу од 16.05.2017. године. Ставом другим изреке, одбачена је као недозвољена тужба тужиоца у делу којим је тражио да се поништи решење директора туженог од 16.06.2017. године. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца против туженог којим је тужилац тражио да се поништи решење директора туженог број .../... од 26.06.2017. године и да се тужени обавезе да тужиоца врати на рад и распореди на послове и радне задатке који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 124.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 277/19 од 26.11.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке и делу става трећег изреке, којим је одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и распореди на послове и радне задатке који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом, преосталом делу става трећег и у ставу четвртном изреке, као и допунско решење о трошковима спора првостепеног суда од 01.03.2019. године, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење директора туженог од 16.06.2017. године и решење број .../... од 26.06.2017. године, те обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 95.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизије су благовремено изјавили тужилац и тужени и то тужилац због погрешне примене материјалног права, а тужени због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, учињене у поступку пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14) и нашао да је ревизија тужиоца неоснована, док је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ревизијом туженог се, између осталог, указује и на повреде поступка из тачке 12. ове законске одредбе, што сагласно члану 407. ЗПП не може бити ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на одређено време по основу уговора о раду од 01.04.2017. године и обављао послове ... – Дана 16.05.2017. године тужилац је радио до 12,00 часова, када је напустио посао ради приватних обавеза, а 17.05.2017. године није дошао на посао. Дана 18.05.2017. године тужилац се заједно са осталим запосленима појавио у кругу предузећа, у времену од 09,30 до 10,00 часова, да би разговарали са ББ о платама, али како он није био ту одбили су да разговарају са директором и отишли су на пиће у ресторан. Након тога, тужилац више није долазио на посао, а директор туженог је донео решење о отказу уговора о раду од 16.05.2017. године, зато што је тужилац изразио жељу да раскине радни однос. Наведено решење тужилац је примио у кругу предузећа дана 25.05.2017. године. Тужени је затим донео решење од 16.06.2017. године, којим је ставио ван снаге решење од 16.05.2017. године и одлучио да ће о отказу одлучити након изјашњења тужиоца на упозорење о постојању отказних разлога, које је истог дана тужиоцу уручено. Тужилац се на упозорење није изјаснио, а тужени је донео решење о отказу уговора о раду број .../... од 26.06.2017. године, којим је тужиоцу престао радни однос дана 16.05.2017. године, због кршења радне дисциплине, повреде радне обавезе и понашања због ког не може да настави рад код послодавца, у смислу одредбе члана 179. став 2. тачка 5. и став 3. тачка 8. Закона о раду, односно због учињене повреде радне обавезе прописане чланом 49. и 50. уговора о раду

(неблаговремено извршавање радних обавеза, кршење радне дисциплине неоправданим кашњењем на посао и неоправдани изостанак са посла).

Првостепени суд је оценио да је тужба за поништај решења туженог о отказу уговора о раду од 16.05.2017. године неблаговремена, јер је поднета по истеку законом прописаног рока из одредбе члана 195. став 2. Закона о раду, а имајући у виду да је тужилац наведено решење примио 25.05.2017. године, а тужбу за поништај истог поднео 01.08.2017. године. Такође, одбацио је тужбу и у делу за поништај решења директора туженог од 16.06.2017. године, као недопуштену, услед непостојања правног интереса тужиоца да тражи оцену законитости наведеног решења, којим је тужени ставио ван снаге решење о отказу од 16.05.2017. године. Одлуку којом је одбио тужбени захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду број .../... од 26.06.2017. године, првостепени суд је донео, јер је оценио да из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужилац повреде које су му стављене на терет учинио, јер своје незадовољство висином плате није смео да изрази самовољним напуштањем свог радног места пре истека радног дана и недоласком на посао. Како тужилац својим понашањем није поштовао радну дисциплину прописану актом послодавца и уговором о раду, његово понашање је такво да код истог не може да настави рад, па је првостепени суд одбио захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду.

Другостепени суд је оценио да је одлука првостепеног суда која се односи на одбачај као неблаговремене тужбе тужиоца, да се поништи решење директора туженог о отказу уговора о раду од 16.05.2017. године правилна, имајући у виду да је тужилац пропустио законом прописани рок прописан чланом 195. Закона о раду, као и да је правилна првостепена одлука у делу којим је овај суд одбио тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и распореди на послове и радне задатке који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима. Међутим, у односу на део захтева који се односи на поништај решења туженог од 16.06.2017. године, другостепени суд је оценио да тужилац, супротно становишту првостепеног суда, има правни интерес да у судском поступку оспорава и испитује законитост наведеног решења, јер је исто донето да би се исправили пропусти у процедури приликом отказивања уговора о раду, а не да би се тужилац реинтегрисао у радни однос. Према схватању другостепеног суда тужиоцу је радни однос престао са даном 16.05.2017. године (јер је решење од 16.05.2017. године, већ произвело правно дејство, пре него што је стављено ван снаге), па тужени није могао донети нову одлуку о отказу истог уговора о раду тужиоца. Из тог разлога решења од 16.05.2017. године и да је имајући у виду да је ово решење о отказу уговора о раду од 26.06.2017. године незаконито, јер послодавац не може запосленом два пута да откаже исти уговор. Значи, како је тужиоцу радни однос већ престао решењем од 16.05.2017. године, решење о отказу уговора о раду од 26.06.2017. године је незаконито, јер тужиоцу није поново могао бити отказан исти уговор о раду, с обзиром да није поново ни засновао радни однос код туженог, па је другостепени суд без даљег улажења у основаност употребљених отказних разлога у наведеном решењу од 26.06.2017. године, преиначио првостепену одлуку у овом делу, усвојио тужбени захтев тужиоца и исто поништио.

По оцени Врховног касационог суда, ревизија тужиоца је неоснована и у овом делу су нижестепени судови правилно применили одредбе материјалног права, док ревизија туженог основано указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право, у преиначеном делу.

Одредбом члана 195. став 2. Закона о раду прописано је да је рок за покретање спора против решења којим је повређено право запосленог 60 дана од дана достављања решења, односно од сазнања за повреду права.

Супротно наводима ревизије тужиоца, правилно су судови применили претходно наведену норму када су одбацили као неблаговремену тужбу за поништај решења туженог од 16.05.2017. године, с обзиром да је тужилац решење туженог од 16.05.2017. године примио 25.05.2017. године (према исказу самог тужиоца у кругу предузећа), а тужбу за поништај истог поднео дана 01.08.2017. године, значи по протеклу рока прописаног наведеном одредбом.

Такође, правилна је одлука првостепеног суда којом је одбачена као недозвољена тужба у делу за поништај решења туженог од 16.06.2017. године, јер тужилац нема правни интерес да тражи оцену законитости наведеног решења, којим је сам тужени ставио ван снаге своје решење од 16.05.2017. године. Наиме, супротно закључку у побјаној пресуди решење туженог од 16.06.2017. године производи правно дејство и донето је у интересу тужиоца, па је правилан закључак првостепеног суда да он нема правни интерес да тражи његов поништај.

Наиме, када послодавац стави ван снаге своју одлуку она не може да производи правно дејство, па тако у конкретном случају решењем туженог од 16.05.2017. године (које је стављено ван снаге решењем туженог од 16.06.2017. године) тужиоцу није престао радни однос, како је то правилно закључио првостепени суд, већ му је отказан уговор о раду решењем од 26.06.2017. године, које је донето у законито спроведеном поступку, након што је тужиоцу донето упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, а због повреде радних обавеза предвиђених уговором о раду.

Одредбом члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду, прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом, односно уговором о раду. Чланом 179. став 3. тачка 8. истог закона прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Уговором о раду закљученим између тужиоца и туженог у члану 50. став 1. тачка 1. уговорено је да запослени чини повреду радне обавезе ако неблаговремено извршава радне обавезе, док је у члану 49. став 1. тачка 3, уговорено да ако неоправдано изостане са посла два радна дана у месецу, или три радна дана у току календарске године, тужилац чини повреду радне обавезе. Одредбом члана 48. став 2. истог уговора регулисано је да запослени одговара за повреду радних обавеза непоштовањем радне дисциплине утврђене законом, другим прописом и овим уговором.

У конкретном случају, понашање тужиоца било је супротно од понашања које се очекује од запосленог (што произлази и из исказа самог тужиоца, да је напустио своје радно место без одобрења и да није долазио на посао), јер када запослени без одобрења напусти радно место пре истека радног времена или неоправдано изостане са посла, таквим понашањем крши радну дисциплину предвиђену актима туженог и уговором о раду. Оваквим понашањем, тужилац је поступао супротно наведеним актима, како је то правилно закључио и првостепени суд.

Како је одбијен тужбени захтев тужиоца за поништај решења о отказу, то је правилна одлука којом је одбијен захтев тужиоца за враћање на рад, имајући у виду његов акцесорни карактер.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, сагласно одредбама члана 414. став 1. и 416. став 1. ЗПП.

Полазећи од успеха у поступку по ревизији, тужилац је обавезан да туженом накнади ревизијске трошкове у износу од 33.000,00 динара за састав ревизије, сагласно одредбама члана 153, 154. и 163. ЗПП и Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12...99/20).

Имајући у виду да тужилац по ревизији није успео, то је одбијен његов захтев за накнаду ревизијских трошкова.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић